

Türkiyenin sulh davasına hizmeti.

Bir Fransız gazetesi diyor ki:

«Türkiye, 20 seneden daha az bir zaman içinde ittifakı aranan kuvvetli bir memleket olmuştur.»

Paris, 30 (A.A.) — Epoque gazetesi yazıyor:

«Fransa» İngiltere, Polonya, Romanya, Rusya, Türkiye ve Yunanistan. İşte Almanyanın ve İtalyanın her türlü taaruzuna karşı koymaya muktedir bir blok.

Türkiyenin bu bloka itti-hakı Almanya ve İtalya için dehşetli bir darbe olmuştur. Türkler menfaatlerinin nerede olduğunu anlamışlar ve bu suretle sulh davasına mühim bir hizmette bulunmuşlardır. Eğer Almanya ve İtalya harp açacak olurlarsa bu harbi kazanmak ihtimalleri katıyen yoktur. Türkiye, Türk milletinin ağıladığı Kemal Ata-

Büyük M. Meclisinde bütçe müzakereleri sona erdi.

Ankara, 30 (A.A.) — Büyük Millet Meclisi bu günkü toplantısında 1939 yılı bütçesi üzerindeki müzakerelerini bitirerek muvazenei umumiyeye kanunu lâyihasını 364 reyile ve ittifakla kabul etmiştir.

Yunan adalarında tahkimat meselesi.

Atina, 30 (A.A.) — Atina ajansı Yunan adalarında deniz üsleri tesis edilmekte olduğuna dair bazı yabancı gazetelerde çıkan haberleri kati olarak yalanlamaktadır.

Keza mezkûr ajans, Korint kanalının keskin kapatıldığı hakkındaki haberin de tamamen hayali olduğunu bildirmektedir.

Sovyetler Polonyaya askeri malzeme verecekler.

Paris, 30 (A.A.) — «Le Soir» gazetesinin verdiği bir habere göre Polonyanın askeri kuvvetini artırmak için Sovyetler Birliği tarafından verilecek malzeme meselesini görüşmek üzere Polonya Hariciye Nazırı, Sovyet hükümetinin daveti üzerine Moskova'ya gidecektir.

Totaliterlerin yeni sürprizlerine karşı.

Amerika Hariciye Nazırı Hull söylediği bir nutukta infirad politikasına hücumlarda bulundu.

Washington, 30 (A.A.) — Hull tarafından ayan ve mebusan meclislerinin hariciye encümenlerine tevdi edilen tezkerelerin hükümetin siyasetinde mühim bir değişiklik husule geldiğine bir delil teşkil ettiği siyasi mahfillerde söylenmektedir. Hull, infiradların tezine şiddetle hücum eden dün akşamki nutku ile bu tezkereleri teyit etmiştir. Hullun bu hücumunun iki sebebi vardır:

1 — Halihazırdaki zahiri sükûnete rağmen mihver devletlerinin yeni bir tecavüz veya sürprizlerine karşı mâteyakkiz bulunmanın, maddi ve manevi bütün kuvvetlerin seferber hale getirilmesine devam etmenin husu korumanın en iyi çaresi olduğu kanaati burada hâkimdir. Amerikanın rolü psikolojik mahiyetine rağmen büyük bir ehemmiyeti haizdir. Ruzveltin 15 nisanda

gönderdiği mesajın umumi mukavemet hissinin takviyesinde başlıca âmil olduğundan ve nisan başlangıcında Hitlerin derpiş ettiği bazı teşebbüslere mani olduğundan veya bunları tehir ettiğinden burada şüphe edilmemektedir.

2 — Dahilde hükümet bitaraflik kanununun tadiline mani olan ve gayri muayyen olmasına rağmen pek sağlam duran mukavemet cephesini yarmağa teşebbüs etmenin sırası geldiğine kanıdır.

Newyork, 30 (Radyo) — Gazeteler; Hariciye Nazırı Hullun dünkü nutkundan bahisle uzun makaleler yazmakta ve bu nutkun, Amerikanın sulh severliğine delâlet ettiğini kaydederek yerinde ve zamanında söylenmiş olduğunu ilâve etmektedirler.

İngilterede ayda 1000 tayare inşa ediliyor.

Bir harp zuhurunda da senede 40 bin tayare yapılacak.

Londra, 30 (A.A.) — «Sunday Times» yazıyor: İngilterenin halihazırda ayda bine yakın tayare inşa ettiği salâhiyetler mahfillerde söylenmektedir.

İngilterenin tayare inşaatı son aylar zarfında o kadar inkişaf etmiştir ki program mucibince altı ay sonra yapılması lâzım gelen inşaat daha şimdiden ikmal edilmiştir.

Bu gazetenin bildirdiğine göre İngilterede ve dominyonlardaki geniş miqyasta inşaat projeleri tahakkuk ettikten sonra harp zuhurunda İngiltere senede 35-40 bin tayare inşa edebilecek bu suretle ilk hat tayarelerinin beş veya altı haftada bir kere teccidüne imkân hasıl olacaktır.

İngiliz ordusu tayarelerinin kıymeti ve teknik evsafından bahseden gazete Havvker - Hurricane avcı tayarelerinin en seri Alman tayyarelerine fark bir süratle uçabildiklerini kaydetmektedir.

Sunday Times, hava nazaretinin her şeyden evvel memleketin müdafasını temin için avcı tayarelerinin inkişafına ehem-

miyet verdiğini hatırlamakta ve İngilterenin yakında bu tayarelerden istenilen miktarda inşa ettikten sonra bombardıman tayarelerinin miktarını da arttıracığını ilâve etmektedir.

Hitlere suikasd

Dört eski Çek mebusu tevkif edildi.

Sandey Kronikl gazetesi Alman gırtlı polisinin Hitler aleyhinde bir suikasd plânı meydana çıkardığını yazmaktadır. Bu plân, Hitler Çekoslovakya'ya yeniden gittiği takdirde tatbik edilecektir.

Dört sabık Çek mebusunun Hitlere suikasd tertibi suçundan halk mahkemesinde muhakeme edileceği bildirilmektedir.

Çemberlâyn beynelmilî konferans teklif edecek.

Roma, 30 (Radyo) — Rus - İngiliz ve Fransız anlaşmasından sonra, İngiltere Başvekili Nevil Çemberlâyn sulh için beynelmilî bir konferans teklif edeceği söyleniyor.

Fransa sulh ümidini terk etmek istemiyor.

Daladiye ile Amerikanın Paris büyük elçisi bir toplantıda siyasi birer nutuk söylediler.

Paris, 30 (A.A.) — Bir Fransız - Amerikan toplantısında nutuk söyleyen Başvekil Daladiye, Fransız - Amerikan dostluğundan ve son ayların enternasyonal gerginliklerinden bahsetmiştir ki:

Meamafih Fransa sulhu kurtarmak ümidini terk etmek istemiyor Fransa evlâtlarının birliği ve müdafasına yarıyacak vasıtaları dehşetli surette arttırmak imkânı veren istihşalâtını azami dereceye çıkarmak sayesinde, bütün bu gayretlerinin dünyayı felâkete sürüklenmekten kurtarmağa kâfi geleceği ümidindedir. Fransa, hiç yorulmadan ve hiç korkmadan icap ederse o kadar uzun müddet dayanacaktır.

Amerikan büyük elçisi Bullitt de bir nutuk söyleyerek demiştir ki:

Milletler de tıpkı ferdlar gibi ekseriya çok ağır vaziyetlerden birine katlanmak mecburiyetinde kalırlar. Meselâ bir millet esareti kabul ederse harbin önüne geçebilir. Fakat garbin bütün

M. Daladiye

büyük milletleri için olduğu gibi biz Amerikalılar için de harbi kabul etmek esarete düşmeğe müracaattır. Hürriyet için ölmek asla boş bir şey değildir.

Bullitt, demokrasilerin teşriki mesal yolundaki gayretlerine işaret etmiş ve sözlerine şöyle nihayet vermiştir:

Belki de beşeriyet kati sulha kavuşmadan evvel çok feci tecrübeler geçirecektir. Fakat biz, bu çocukluk dostlarımızın mücadelesine ölmeye kadar de-

Türk - İngiliz anlaşması alkışlandı.

Londra, 30 (Radyo) — İşçi partisi kongresi bu gün toplanmıştır. Parti genel sekreteri Dals, Türk-İngiliz anlaşmasından uzun uzadıya bahsetmiş ve bu anlaşmayı alkışlamıştır.

Balkan Antantı ekonomik konseyi dağıldı

Bükreş, 30 (A.A.) — Balkan Antantı ekonomi konseyi on gün süren bir mesalden sonra cumartesi günü yedinci içtima devresini kapamıştır.

Neşredilen bir tebliğde, geçen toplantıdan beri ekonomi mübadeleleri, maliye, münakalât, seyrüsefa, tayarecilik ve turizm sahalarında elde edilen terakkiler memnuniyetle kaydolunmaktadır.

Yeni Valimiz bu gün İzmir'den gelecek.

Yent Valtimiz Recal Gürell Muğla Valiliğinden vilâyetimiz Valiliğine tayin edilen Recal Gürell, öğrendiğimize göre, iki gün önce Muğladan ayrılarak İzmir gelmişlerdir.

Valimizin İzmirden hareket ederek bu gün şehrimize gelecekleri anlaşılmalıdır.

Etem Aykutun ayrılması üzerine Valiliğe Muavin Emin Refik Kırış vekâlet etmektedir.

Göbels yakında Danzige gidiyor.

Danzig makamati Nazi faaliyetlerinden dolayı 32 kişiyi muhtelif cezalara mahkûm etti.

Varşova, 30 — Polonya gazetelerinin Danzigden öğrendiklerine göre, Danzig makamati Nazi faaliyetlerinden dolayı 32 kişiyi tevkif etmişlerdir. Bunlar 6 haftadan üç seneye kadar muhtelif hapis cezalarına mahkûm olmuşlardır.

Diğer taraftan «Günetc Varszavski» gazetesi Alman Propaganda Nazırı Göbbelsin 7 haziranda Danzige gelerek nasyonal sosyalist partisinin tertip ettiği spor şenliklerinde bulunacağını yazmaktadır.

Bundan başka, Danzig nasyonal sosyalist partisi reisi Förster ve ayan reisi Greiser yortuları geçirmek üzere Şarki Prusya'ya gitmişlerdir.

Varşova, 30 (A.A.) — Polonya tebaasından Alman Bertold Polonya devletini ve devlet reisini tahkir ettiğinden dolayı 9 ay hapse mahkûm olmuştur.

Varşova, 30 — Milletler Cemiyetinin Danzig fevkalâde komiseri Burckhardt Varşovaya gelmiştir.

Danzigde vazifelerinin çerçevesini aşan bir iş yapacağına dair bir İsviçre gazetesi'nin verdiği haberin doğru olup olmadığı sualine cevap veren Burckhardt demiştir ki:

Böyle hiçbir şey derpiş edilmemiştir. Esasen böyle bir teklifi kabul edemedim. Bütün bunlar uydurma şeylerdir.

Dr. Göbels

Fevkalâde komiser Polonya Hariciye Nazırı Bek tarafından kabul olunmuştur. Bekle görüştüktan sonra da Burckhardt Fransız ve İngiliz büyük elçilerini ziyaret etmiştir.

Burckhardt, Varşovadaki ikametinde esnasında Danzig meselesine memur Üçler komitesinin azaları ile temastan sonra vazifesi başına girmiştir.

«Seyahat notları» ndan V

Gerdek!

Yolda hastalanmıştım. Ertesi günkü katarlardan biri ne binmek üzere «Kayseri» istasyonunda indim.

İç, «çemen» veya «tahin pekmez» dolu somunlarını yiyerek, başı pamuklu amellerer ve:

— Otuz iki dişine kemane çaldırıyor. Erçiyiş meyvası! Diye kar satan çocuklar yanımdan geçiyorlardı.

Herkes benimle alakadar gibiydi. Kafamda plânişmamış «bozkır» hikâyelerini taslakları kımıldanmaktaydı.

Azınmış bir kedi hâletli ruhuydu. Gurbet, yakıcı bir çemen lezzeti halinde, içimi, genzimi kavuyordu.

Otele döndüm. Kendimi bir otel odasında yapayalnız bulduğum an, yalnızlığın klâsik hâletiruhiyesini beni baştan aşağı kaplayıvermişti.

Gurbetle, bir otel odasında «gerdek» e girmiştim. Geline gariplik hâletiruhiyelerimi «yüz görümlüğü» olarak vermiş bulunuyordum.

Yatağa girdim. Bomboş, hâletiruhiyesiz bir ana girer gibi, girdim yatağa.

Gurbet ve onun getireceği garip psikoloji, bir otel karyolası yastığına baş koyor koymaz başladı. Ondan daha evvelkiler, bir kâbel vuku his halindeydi.

Gurbete sarılarak yattım. Onu kendimden bir parça,

Sovyet ordusu mektepleri.

Sovyet ordusunun mücehhez bulunduğu modern askeri teknik, işini gayet iyi bilen mükemmel tahsil görmüş komutanlar ve mütehasşisler istemektedir. Subay kadrosunu durmadan ikmal edebilmek için, Sovyetler Birliğinde, halen, geniş bir askeri mektepler, tekâmül kursları, akademiler, sivil yüksek mekteplere merbut hususi fakülteler şebekesi vücutte getirilmiş bulunmaktadır.

Kara ordusunun orta komuta subaylarını 63 mektep hazırlamaktadır. Tayare mütehasşisleri, 32 hususi havacılık ve havacılık tekniği mektebi yetiştirmektedir. Diğer silahlar için de ayrı mektepler mevcuttur. Askeri mekteplerde tahsil müddeti iki senedir. Bu mekteplerdeki talebe ededi, son beş sene içinde çok artmıştır. Kara ordusu mekteplerinde bu artış endeksî yüzde 118, havacılık mekteplerinde yüzde 187 dir.

Askeri mekteplere girmek için orta tahsilî ikmal etmiş olmak şarttır. Her bir mektep için bugün normal olarak 5 ilâ, 10 kişi nâzmetilmiştir.

1938 Senesinde, hükümet, gençleri topçu mekteplerine hazırlamak üzere, Maarif Komiserliğine merbut hususi mektepler ihdas etmiştir. Orta tahsilin yüksek sınıflarında

Rusya, İngiltere ve Türkiye.

Mançester Guardian gazetesi, «Rusya, Türkiye ve biz» başlığı altında yazdığı bir makalede diyor ki:

«... Türklerle yaptığımız anlaşmanın mânâsı, Türkiye'nin limanları sayesinde bizim Şarki Akdenizde büyük bir hareket serbestisine nail olacağımızdır. Gene bunun mânâsı, bizim deniz kuvvetlerimiz sayesinde şimalden incek herhangi bir Alman ileri hareketine karşı Türkiye'nin korunması.

Fakat bundan daha fazlası var. Denizlere hâkimiyet, umumi surette, askerlerin, cephanenin vesair her türlü harp levazımının dünyanın bütün kaynaklarından müşterek bir cepheye nakledilmesi demektir.

Herkes, bizim büyük harpte Çanakkaleyi geçebilmek için göze aldığımız fedakârlıkları bilir. Gene herkes bilir ki şayet, biz bu teşebbüsümüzde muvaffak olsaydık mâttetikimiz Rusya da deniz yoluyla her türlü yardımlara imkân bulacak ve dünya hâdiseleri büsbütün başka bir şekil ve suret alı-

ayrılmaz bir parça telâkki etmek istememe rağmen yadırgıyor, yabancılik duyuyordum.

Mustafa Niyazi

caktı.

Bugünkü günde Rusyanın o zaman muhtaç olduğu şeylere muhtaç bulunduğunu söylemek istemiyoruz. Fakat ne olursa olsun, deniz yolları açık bulunan bir memleketten çok daha satvetli olacaktır.

Dost ve boğazı deniz mü nakalâtımıza açık bir Türkiye'nin Rusyaya ve bize ne kadar faydalı olacağını her halde hükümetimizde takdir etse gerektir.»

Muhtelif devletlerin müdafaa masrafları.

BruXelles'te çıkan le soir'dan:

«Yapılan hesaplara ve elde edilen rakamlara göre 1938 senesinde bütün dünyada yapılan askeri masraflar 3 milyar 400 milyon İngiliz lirasını bulmuştur.

1937 deki askeri masraflar 3 milyar İngiliz lirası idi. 1913 senesinde, dünya milletlerinin askeri bütçeleri 300 milyon İngiliz lirasına çıktığı zaman siyaset adamları bu silâhlanma yarışının alabildiğine artmasından âdetâ tevahhüş etmeğe başlamışlardı.

O zamanki 300 milyonluk masraflara nazaran bugün elde edilen rakamlara bakılacak olursa, işin vehmeti kendiliğinden meydana çıkar

Hem de 1938 senesine atılan yeni istatistikte bazı devletlere aid rakamlar mevcut değildir. Çünkü bazı devletlerin askerlik için harcadıkları ve harcamakta oldukları paraların miktarın-

mekteplerle askeri akademilerde büyük bir kültür faaliyeti ve gene o derecede büyük her türlü spor faaliyeti görülmektedir. Sovyetler Birliğinin en iyi sporcularından bir çoğu, askeri mektepler talebesindedir. Askeri mühendis Karçenko, memleketin en iyi kayakçılarından birisidir. Sovyetler Birliğinin en iyi yüzücüsü, enternasyonal kıymetli haliz Semion Boyçenko, Karadeniz askeri bahriye mektebinden yetişmiştir. Askeri sportmenler, 1938 senesinde, 4 hafif atletizm, 2 şiklet kaldırma ve 4 yüzmeye rekoru tesis etmişlerdir. Ordu dağcıları da, mühim tırmanışları ile meşhurdur. Futbol, voleybol ve basketbol da orduda çok müteammim oyunlar arasındadır.

Askeri mekteplerde genç bir ölçüde yapılmakta olan kültür ve spor meşası, istikbalin genç subayı üzerinde derin izler bırakmaktan hâlî halmamakta ve bu halde binnetice bütün ordunun formasyonu üzerinde çok iyi bir surette müessir olmaktadır.

Tahsil haricinde, askeri

Teşekkür

Senelerden beri çekmekte olduğum hastalıklardan Balikesir Memleket Hastahanesinde kıymetli Operatör Doktor Mustafa Şabanın muvaffakiyetli bir ameliyatı neticesinde kurtuldum ve tamamen iyileştim.

Beni büyük bir dikkat ve hazakate tedavi eden sayın Operatör Doktor Mustafa Şabanı, hastahane de bulunduğum müddetçe samimi alakalarını esirgemiyen hemşire ve hasta bakıcılara en sıcak teşekkürlerimin ib'âğına tavassutunuzu saygılarımla rica ederim.

Balikesirde Sevinç ginesi piyango bayıl, tütün ve sigaracı Mehmet Bulca

dan yabancılar haberdar olmadıkları gibi, kendi millerinin de bu masraflardan haberi yoktur. Fakat müddetli bir hesapla, bu devletlerin askeri masrafları da bu istatistiğe ilâve edilecek olursa, vermiş olduğumuz bu rakam herhalde hissedilir derecede artacaktır.

Askeri masraflarını teferuatıyla bildiğimiz devletlerden meselâ Fransa, Hitler iktidara geldiği sene askerlik için 12 milyar frank masraf yapmışken, 1939 senesinde 38 milyar frank para harcıyacaktı. Keza İngilterenin o zaman 39 milyon İngiliz liralık askeri masrafı varken, daha geçerde 1938—1939 askeri bütçesinin 528 milyon lira olması kabul edilmiştir. İngilterede mecburi askerlik hizmetinin kabulünden beri 25 milyon İngiliz lirasına daha ihtiyaç görülmüştür.

Hitler iktidarda iken zikredeceğimiz devletler askeri masraflarını yüzde olarak şu nisbetlerde arttırmışlardır:

Lehistan	yüzde 4
Macaristan	» 18
Yugoslavya	» 25
İsviçre	» 34
Danimarka	» 54
Estonya	» 65
Letonya	» 67
Litvanya	» 75
Belçika	» 77
Mısır	» 77
Finlândiya	» 90
Felemenk	» 111
Yunanistan	» 192

Bu listede diğer devletlerin müdafaa için yapmakta oldukları fedakârlıklar zikredilmemiştir. Bazı memleketlerin yapmış oldukları askeri masraflar nasıl artıyor sadece onu göstermektedir.

Eğer, dünya devletleri askeri masraflarını bu şekilde arttırmakta ve son derece fedakârlık yapmakta devam edecek olursa işin sonu ne reye varacak?

Acaba bizzat Avrupa, her sene üç yüz milyar harcamakta devam edebilecekmi? Halbuki bu sene daha çok harcıyacaktı. Bu üç yüz milyar ne ile ikmal edilecek? Yeni yeni istihlâlat nerede? Harp sanayii o kadar kor-

(Sonu dördüncü sayfada)

Emden kruvazörü nasıl batmıştı?

Hâdiseyi bizzat fotoğraf ile tesbit eden bir memur anlatıyor.

[Dünkü yazının devamı]

Geminin süvarisi Müller, hattâ Emdende tadilat yapılarak bir baca ilâve etmiş ve dört baca ile İngiliz gemilerine benzeyen Emden Penagi bombardıman etmeğe, Gemtchoug isimindeki Rus kruvazörünü torpillemeğe, sonra Mousquet Fransız torpitosunu batırmağa muvaffak olmuştu.

Mister Francis Eddington alelacele kaldırıldıktan iki dakika sonra adada mevcut diğer otuz bir Avrupalı ile birlikte telsiz istasyonu yanında bulunuyordu.

Manzara fevkalâde idi. Palmiye ağaçları arasından uzakta dört bacalı Emden görünüyordu.

Karada ve telsiz istasyonunda tasviri imkânsız bir keşmekeş hüküm sürüyordu. Alman bahriyelileri çekitçiler ile telsiz istasyonundaki tesisatı kiriyorlardı.

Filhakika sabahın saat altısında tarassut mevkinde bulunan bir Çinli uzaktan dört bacalı bir geminin adaya yaklaştığını görmüş, direktöre haber vermiş, direktör bu geminin Emden olup olmadığında mütereddit bulunmakla beraber İngiliz gemilerine hitaben: «Limanda bir cenebi gemisi var.» Telgrafını çekmiş idi.

Bir müddet sonra yabancı gemiden ayrılan iki fillika adanın inci kayaları ile kapalı sahillerine yanaşmış bu-palı sahillerine yanaşmış bulunuyordu. O zaman direktör yabancı geminin Emden olduğunu anlamış, fakat çok geç kalmış ve ismi telsizle verememişti. Karaya çıkan kuvvetlerin kumandanı telsiz istasyonu müdürünü selâmladıktan sonra:

Ben mülâzım Von Mücke. Telsiz istasyonunuzu tahrip etmek emrini aldım. Mukavemet etmemenizi tavsiye ederim, derhal bana anahtarları veriniz, Avrupalılar da telsiz istasyonu önünde toplansınlar, demiş idi.

Direktör kemalî nezakete anahtarları teslim etmiş ve bir kaç dakika sonra da tesisat parçalanmağa başlamıştı.

«Mülâzım efendi tenis oynar mısınız?»

Emden askerleri adaya çıkışı pek az kısa bir zaman olduğu halde Avrupalıları bir dereceye kadar serbest bırakmışlardı bile.

Bu fırsattan istifade eden genç Eddington derhal bir kaç resim çekmekten geri kalmadı. Bu sırada da telsiz istasyonunun büyük direği yıkılıyordu. Eddington mülâzım Von Mücke yaklaştı ve sordu:

— Mülâzım efendi tenis oynar mısınız?

— Niçin soruyorsunuz?

— Yıkılan direk tenise hasarın üstüne düşecek del.

Bu adam kendisiyle eğleniyordu. Fakat mülâzım Mücke tebessüm etti.

Sahilde bir yelkenli gemi harekete hazırlanıyordu. Bir nefer kumandanı sordu:

— Bu yelkenliyi de batırabilir miyiz?

— Tabii, derhal bir iht-

raklı mermi hazırlayarak teabına bakın

Sonra bir küçük zabite dönerek:

— Haydi, dedi. Mümkün merteye çabuk toplanalım; gemiye dönmeliyiz.

Gittikçe büyüyen bir duman:

Tam bu sırada Emden uzua bir dâdük çekti. Von Mücke vaziyeti tedkik ettikten sonra acele ve kısa emirler vermeğe başladı.

Eddington ve arkadaşları gittikçe hayrete düşüyorlardı. Neler oluyordu? Emden kalın siyah bir duman bırakmağa başlamıştı. Aynı zamanda demir alıyordu.

Ufuklarda gri bir çizgi gittikçe büyüyor, adaya doğru geliyor. Emden biran evvel kaçmağa gayret ediyordu.

İki dakika sonra vaziyet belli olmuştu. Gelen gemi dört bacalı idi. Eddington son bir gayretle makinesinin başında imdat işaretleri veriyordu.

İki gemi birbirine yaklaştı 8000 Metre kadar mesafe kalınca meçhul geminin önünden arkasından ateş fırtınasına başladı. Emdenin etrafında su sütunları yükseldi.

Döğüş:

Ada halkı iki geminin döğüşmesini seyrediyordu. Von Mücke ve arkadaşları baharının çaresine bakıyorlardı.

Gelen gemi Avusturalya kruvazörü Sydney idi. Yanında iki kruvazör daha vardı. Telsiz alınca derhal adaya dönmüş, saat 9,50 de vaka mahalline yetişmiş ve derhal muharebeye başlamış idi. Saat tam onda Emdenin birinci bacası ve bir direği yıkılmış, gemide büyük bir yangın çıkmıştı.

Emdenin ateş eden topları gittikçe eksiliyordu. Artık gemide bir çok ölü vardı. Yaralılar ateşler arasından kurtulmağa çalışıyorlardı. Emdenin yalnızca iki bacası kalmıştı. Bir torpil atmağa hazırlanırken mukabil tarafın bir topu ile iki bacasını kaybetti.

Bu defa son bir gayretle Keelin adalarına doğru yoluna devam ederek karaya oturmağa teşebbüs etti.

Sydney de ateşi keserek ufuklarda kayboldu.

Sydney tekrar ada açıklarına geldiği zaman Emden hâlâ Alman bayrağını taşıyordu. Sydney bir kaç mermi ile son bir ihtar verdikten sonra Von Müller beyaz bayrak çektiği zaman Emdenden 134 kişi ölmüş, 65 Yaralı ile 117 kişi de Sydneyye teslim oldular.

Von Mücke gelince, Ayes ha tsmindeki bu yelkenli ile bin türlü sefaletle katlanarak sahilleri takiben Kızıldentz yoluyla Akdenize çıkmağa muvaffak olmuş ve o zaman Akdenizde müşterek hareket eden Türk - Alman donanmasına iltihak etmişti.

— S • N —

Danzigte kaynaşma.

Danzig topraklarının bir ucunda iki günden beri ce reyan eden hâdiseler için cü Rayh in, serbest şehri ilhak etmek arzusuna bir mahalli ayaklanma karakteri vermek teşebbüsüne giriştiğini gösteriyor. Bu metod Almanyanın emperyalist maksatlarına kâfi derecede hizmet etmiş olduğu için ondan istifade de devam etmesi tabiidir. Avusturya ve Çekoslovakya da olduğu gibi «yabancı boyunduruğu» nu bizzat halk yığınlarının atmak istediği görülüyor. Halk, sanki çocuk aldatmış gibi, kendisini Alman yadan ayıran gümrük karakollarına hücum ediyor.

Halbuki daha ilk bakışta bu kalabalıkların hücum kitalarına mensup adamlar tarafından teşkil ve kumanda edildiği görülüyor. Bu da bu hareketin kendiliğinden vukua geldiği hususunda şüpheler uyandır. Esasen Danzig halkı, Polonyanın serbest şehir üzerindeki haklarından ancak menfaat temin ettiğine göre böyle bir hareketi mazur gösterecek sebep te yoktur. Filhakika, iktisaden Polonya Danzigde Almanyaninkinden çok üstün bir mevkie sahiptir, bunun haricinde Danzig halkı tamamıyla Alman âdet ve usullerine tâbi bulunmaktadırlar.

Oaun içindir ki, bu vatanperverane nümayişler kimsenin üzerinde tesir yapamaz, Alman devlet adamları, hâlâ, milletlerin kendi makadderatlarına hâkim olmak hakları prensipleriyle saf kalpleri aylamak istiyorlar ve geç kalmışlardır, buprensip namına yapılmış ifratlar bu silâhi körletmiştir.

Fakat bu hâdiselerin ancak sembolik bir şumülü vardır. Danzigli Hitlereiler gümrük karakollarına hücum etmekle Polonyanın esaslı haklarından birine, yani kendisine tevdi edilmiş olan gümrük kontrolü hakkında tecavüz etmiş olmaktadır. Onun için bu teşebbüslerin ihtilâfî derinleştirilmek arzusundan ileri gelmesi ihtimali kuvvetlidir. Herhalde Polonya genel komiseri tarafından Danzig senatosuna gönderilen enerjik nota Varşovanın tehditler karşısında yılmadığını bundan şüphe edenler varsa onlara anlatacaktır.

Almanya pekâlâ bilir ki, yeni bir karara kadar serbest şehrin statükosu meriyette kalacaktır ve bu statüko Danzig mintakasının emniyetini Milletler Cemiyetinin yüksek komiseriyle birlikte Polonyanın garantisine altına koymuştur. İcabında bu komiser nizam ve âsâsın idaresini Polonyadan talep edebilir.

— SONU VAR —

Muhtelif devletlerin müdafaa masrafları

(Baştarafı üçüncü sayfada) kunc meselelerin önündedir ki, neticesi 1919 dan daha ağır basacaktır. Eğer dünya büyük bir gayretle sulhu idame ettirmeyecek olursa uzun müddet ona hasret kalacaktır.

Biliyorum ki sulhu devletler hattâ daha şimdiden tehdit edilen hürriyetlerini müdafaa etmek için tepeden tırnağa kadar silâhlanmaktan kendilerini alımlazlar. Hele İngiltere yeni tecavüzleri önlemek için hiç bir fedakârlıktan içtinap etmiyor. Bu hareketi takdirle karşılanır.

Zaten Avrupa büyük bir hayata düştü. İşler kolayken çaresine bakıp da mütecavizli tepeden tırnağa kadar silâhlandırmıyacaktı. Halbuki Avrupa mütecavizin önüne barışçı usullerle geçmeğe çalıştı.

Şimdi ise mütecaviz kuvvetlenmiş, korkunç bir hal kesbetmiştir. Hattâ bizi harp yaygarası ile tehdit bile ediyor. Fakat işler hep böyle sürüp gitmeyecektir. Zaten bu türlü yaşamında imkânı yoktur. Bu cebir hareketine bir nihayet vermek lâzımdır. Hattâ icap ederse kuvvete de müracaat etmelidir. Bu suretle hareket etmeğe artık hak kazanıyoruz. Bundan başka böyle kuvvete baş vurarak müte-

cavizli önlemeğe çalışmanın da bir çok faydalı neticeleri vardır. Mütecavizler, hayret edilecek bir suretle inkıfâf etmekte olan mukavemet kuvveti karşısında tereddüde düştüler. Tehdit altında bulunan devletler tarafından ciddi olarak organize edilen kollektif bir müdafaa imkânı görünür görünmez, ilk defa olarak ricat ettiler.

Harp tehlikesi uzaklaşıyor mu? O bizim kendi kurntumuz kendi temennimiz. Harp tehlikelerine karşı siğorta yüzde kırka kadar düşmedi mi?

Fakat, bununla beraber bütün dünya bir sulh meselesi düşünüyor. Biraz vakit kazanarak hakiki bir hal çaresine çalışıyor.

Fakat sulhu devletler ellerine silâh alıp da harpçi hükümetlerin önünde durmakla iktifa ederlerse vaziyet gene tehlikelidir. Şimdi her tarafta meseleyi halledivermek arzusu o kadar kuvvetli ki.. Bunun halli ise harple olacaktır. Artık madeten de, manen de bunun önüne geçilemeyecek gibi görünüyor.

Sağlam bir sulh, ancak kuvvetli bir milletler ittifa-kından çıkabilecektir. Gayesi müdafaaadan ibaret olan bir ittifak eğer geniş menfaat tesanüdüne iktisadi mali ve paraya dayanan bir ittifak sulh için lâzım olan ittifakın lüzumlu bir mütemimimidir.

Birlikte yaşayabilmek için sulhu devletlerin şimdi çalışacakları şey, işte böyle bir ittifak kurmaktır. Yalnız harbe çarpılmadan çabuk olmalı, gayeye çabuk yetişmeliyiz.»

Balıkesir ticaret ve sanayi odasından:

Balıkesir vilâyeti merkezinin Ege mahallesinde 24 numaralı hanede oturan Türkiye Cumhuriyeti tabasından olup Paşacami karşısında 14 numaralı garajı ikametgâhi ticari ihtihaz ederek 937 yılından beri taahhüt işleriyle iştigal ettiğini beyan eden Hamit oğlu Sabri İnanözün unvanı ticareti bu kere (Taahhüt işleri Sabri İnanöz) olarak teşvil edildiği gibi bu unvanın imza şekli de Türkçe el yazısıyla (Sabri İnanöz) olarak ticaret kanununun 42 nci maddesine göre Balıkesir ticaret ve sanayi odasına 30 - 5 - 939 tarihinde 1080 sicil sayısına kaydedildiği ilân olunur.

Kayıp tasdikname

İstanbul muallim mektebinden 932 senesinde aldığımız tasdiknameyi kaybettim. Yenisini çıkartacağım dan eskisinin hükmü olmadığı ilân olunur.

Erdek Hava Kurumu kâtipi Göneli Nuri Günay

Balıkesir Vilâyeti Daimî Encümeninden:

Cinsi:	% 7.5 ilk teminatı		Rayiç üzerinden		Vasati fiyatı Kilosu	Azami cd. Çoğu:
	Lira:	Kuruş:	Lira:	Kuruş:		
Ekmek	168	75	9		"	25000 Kilo
Koyun eti	135		40		"	4000 »
Kuzu eti	105		35		"	4500 »
Dana »	78	75	30		"	3500 »
Süt	57		9.50		"	8000 »
Yoğurt	63		12		"	7000 »
Pirinç	120		32		"	5000 »
Tereyağı	81		90		"	1200 »
Kırmızı mercimek	3	15	14		"	300 »
Patates	21		8		"	3500 »
Kuru soğan	15		10		"	2000 »
Şehriye	6		22.5		"	350 »
Kuru fasulya	9		15		"	800 »
Kuru üzüm	5	40	22		"	350 »
Zeytin yağı	12	60	42		"	400 »
Pirinç unu	3	75	25		"	200 »
İnce tuz	4	80	6		"	800 »
Gaz yağı	25	35	2	60	Tenekesi	130 Te.
Makarna	9	90	22		"	600 »
Şeker	40	50	27		"	2000 »
Kok kömürü	225		30		Ton	100 Ton
Maden kömürü	40	50	9		"	60 »
Un	6	75	15		"	600 Kilo
Odun	37	50	1		"	50 Ton
Sağca	5	25	20		"	350 Kilo
Kepek	3	40	2.5		"	1000 »
Sabun	52	50	35		"	2000 »
Nohut	3	30	8		"	550 »
Yumurta	11	25		1.25	Adet	12000 Adet
Benzin	26	85	2	70	Tenekesi	130 Te.
Peynir	5	40	6		Tenekesi	12 Te.
Bulgur	5	40	12		Kilosu	600 Kilo

Memleket Hastahanesinin 939 mali yılı için mubayaa edilecek yokarıda cinsi, miktarı, rayiç ve teminatı yazılı mevaddı işe v. saire 15 haziran 939 tarihine rastlayan perşembe günü saat onda ihalesi yapılmak üzere on beş gün müddetle açık eksiltmeye konulmuştur.

İhale Vilâyet Daimî Encümeninde yapılacağından isteklilerin muayyen vakitte mukavakat teminatını mal sandığına yatırdığına dair makbuz senedi veyahut banka mektubu ile beraber gelmeleri ve şartnameyi görmek isteyenlerin her gün müracaatla Daimî Encümen kaleminde görebilecekleri ilân olunur.

4 - 1 - 125

Bandırma sulh hukuk hakimliğinden:

Bentbaşı mahallesinden Bekçi İsmail tarafından inşa ettirilip henüz tapuya rapt ettirmeden ölmesi sebebi veresesi tarafından şuyun izalesini talep etmesi üzerine Bandırma sulh mahkemesince kabiliyet taksimiyesi olmadığından satılarak bedelinin verese arasında taksimine 14 Nisan 939 tarih ve 178 numaralı karar ile Bentbaşı mahallesinde sağ tarafı Eskiçi Aziz Üze yıl, solu Nesibe hanesi, arkası Zanbakların ve Belediyenin arsası, önü hançı Refik sokağı ile çevrili fevkanı iki oda tahtaol mutbah olarak kullanılan oda altı ve az bahçeyi ve çamaşırhanesi gamil iki kapulu ve kerpiçden yapılmış 350 lira muhammen kıymetli ev açık artırma konmuşdur.

Birinci artırma 12 6 939 pazartesi günü saat 15 de Bandırma mahkeme kaleminde yapılacak bu gün muhammen kıymetin yüzde yetmiş beşini bulmazsa artırma on beş gün sonraya yani 27 6 939 salı günü saat 15 de en çok artırana ihale olunacaktır. Müzayedeye iştirak edecekler yüzde yedi buçuk pey akçasını depo etmesi veya banka mektubu ibraz etmesi lâzımdır. Bu ev üzerinde mülkiyet veya herhangi bir hak iddia edenler ilân tarihinden itibaren on beş gün içinde usulen vesailerle beraber itiraz etmesi ve daha çok malûmat istiyenlerin 938 - 178 namara ile satış memuru mahkeme baş kâtipine müracaat eylemeleri lüzumu ilân olunur.

Vilâyet Daimî Encümeninden

Bigâdiç nahtyesinin Hısar köyünde idareyi hususiye akaratından kaplıca 939 mali yılına ait bir seneliğini muhammen bedeli olan 130 lira üzerinden 15 haziran 939 tarihine rastlayan perşembe günü saat onda ihalesi yapılmak üzere onbeş gün müddetle açık artırmaya konulmuştur.

Muvakkat teminatı muhammeniyetin yüzde 7.5 olan 975 kuruştur.

İsteklilerin ihale günü muayyen saatte teminatı mal sandığına yatırdığına dair makbuz senedi veyahut banka mektubu ile birlikte ihaleyi yapacak olan hükümet dairesi Vilâyet Encümenine ve şeraiti öğrenmek isteyenlerin her gün için Encümen kalemine müracaatları ilân olunur.

4 - 1 - 126

Tapu Sicil Muhafızlığından:

Mahallesi: Kasaplar
Mevkili: Karatepe nam Horoztepesi
Cinsi: Tarla
Hududu: Doğusu Hacı Lutfullah tarlası, batısı Emin oğlu terzi Çamalettin ve biraderi Mehmet bağları, poyrazı Kör Ahmet tarlası, kbrlesi uncu Nuri tarlası.

Hudut ve bulunduğu yer yukarıda yazılı tarla Şeremetli (Hacı) Mustafanın senetsiz mali iken 1305 de ölümüne evlâtları Emin ve İbrahim Eteme kalıp bunlarda 40 sene evvel aralarında yaptıkları taksimde bunlardan Emin başka gayri menkul olarak bu tarlada İbrahim Etem paraya kalıp o suretle senetsiz mali iken 334 de ölümüne karısı Siddika ve oğulları Lutfullah ve Mehmet Hilmi ve Abdullah, Sitki Şeremetliler ve Siddikanın da 933 de ölümüne oğulları adları geçen Lutfullah ve Hilmi ve Sitkiye kaldığından bahisle namlarına senet almak istediklerinden tahkik ve tedkiki için 10 6 939 günü mahalline memur gönderilecektir. Tasarruf iddiasında bulunanların bu günler içinde yazılı ile Tapu Sicil Muhafızlığına veyahut mahalline gelecek memura müracaatları lüzumu ilân olunur.

Başvuru yeri: Vilâyet Matbaası - Balıkesir